

Aktiekapitalen, og hvad den i øvrigt ejer, ind paa dette Spørgsmaal.

Forhandlingerne og Overenskomsten med Nationalbanken gaar med andre Ord ud paa, at Staten og Nationalbanken deler denne Risiko, og denne Grænse „saa vidt og saa længe denne Kredit sætter Banken i Stand hertil“ er derfor ikke alene en Begrænsning af Nationalbankens Risiko, det er ogsaa en Begrænsning af Statens Risiko. Det er muligt, at vi under Forhandlingerne her kommer til, at man paa en eller anden Maade vil gaa videre, men efter Bestemmelserne i § 2 om, hvorledes denne Valutakredit, hvis den tages i Brug, skal betales tilbage, er det klart, at den Begrænsning, der er sat, gælder saavel Statens som Nationalbankens Risiko. Nu maa vi haabe, at Situationen arter sig saaledes, at Banken ikke faar væsentlig Brug for den foreslaaede Valutakredit paa 40 Mill. Dollars, om hvilken der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget, at det ikke er afgjort, om Kreditten straks skal optages eller overhovedet paa noget Tidspunkt behøver at naa denne Grænse. Jeg er ikke vis paa det, men et Udvalg kan diskutere, om det i og for sig ikke vil være psykologisk gavnløst, om Kreditten med det samme blev optaget til sit fulde Maksimum, det forekommer mig, at det vil virke som en saa meget tungere og vægtigere Sikkerhed mod Forsøg paa at bryde den Grænse, som en Gang er sat, og hvis jeg skønner rigtigt, maa Forskellen, man kunde have ved at udsætte noget af Optagelsen, vel væsentlig blive et Provisionsspørgsmaal; jeg tænker, at Spørgsmaalet, om det ikke vil være rigtigt at optage denne Kredit straks, ogsaa er et af de Spørgsmaal, vi i Udvalget vil kunne blive enige om. Nationalbanken skal, som jeg nævnte, sikre Kursen 5,74 og skal derefter arbejde Kronen op, idet Kurserne skal gaa ned, hvad der svarer til, at Kronen skal gaa op. Der er ingen i Valutaraadet, som har været betænkelig ved denne Stigning, ingen har ment, at en Stigning af denne Art skulde kunne virke ødelæggende paa vort Erhvervsliv; i det Øjeblik, man vil en Stabilisering af Kronen og ikke, som nogle ønsker, vil gaa til en saakaldt Nedskæring, tror jeg, det bliver ganske nødvendigt at bygge Stabiliseringen paa en Bestræbelse paa at gaa opad, ellers tror jeg ikke, Stabiliseringen holder. Hvis Nationalbanken intet Tab har, eller hvis Tabet paa Valutakreditten ikke bliver saa stort som de tvende Aars Overskud, skal den yderligere med disse Overskud være behjælpelig med

at dække Statens Tab ved Egaliseringsfonden og ved Indløsning af Skillemønt.

Hvis det nu gaar, som vi haaber, hvis Stabiliseringen lykkes uden væsentlige Ofre og uden at benytte Kreditten fra Amerika, vil Statskassen blive lettet for Forpligtelser, som den i Forvejen har, men Spørgsmaalet er, om det nu vil lykkes. For at støtte dette Arbejde har Nationalbanken ønsket, at de 40 Mill. Kr.s Gæld, som Staten har til den i Anledning af Landmandsbankens Sammenbrud, tilbagebetales. Naar det i de sidste Dage i Pressen er sagt, at der ikke i Lovforslaget staar et eneste Ord om, at Nationalbanken skal indskrænke sit Seddelomløb, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at § 7 lyder saaledes: „For at skaffe Midler til en Formindskelse af Nationalbankens Seddelomløb vil der... være“ o. s. v.; vi kan ikke fastsætte en Bestemmelse om, at Nationalbanken i det Øjeblik, Staten tilbagebetaler de 40 Millioner, skal indskrænke sit Seddelomløb med 40 Millioner, enhver, der er inde i, hvorledes Banken fungerer og virker, vil være klar over, at det slet ikke er sikkert, det vil kunne gøres.

Der er altsaa foretaget en direkte Bestræbelse for at muliggøre det for Nationalbanken at formindske Seddelomløbet. Nu er det jo saa, at der med Hensyn til Valutaspørgsmaalet hersker en uendelig Masse Overtro baade paa den ene og paa den anden Side, ogsaa den Overtro, at man kan løse hele Spørgsmaalet ved, at den Mand, der trykker Sedler, pludselig hører op med at trykke Sedler. Men Nationalbanken er jo noget andet end en Mand, der sidder og trykker Sedler. Nationalbanken er en kreditgivende Institution, og det er derfor ikke saa let at give den Ordre til i et givet Øjeblik at indskrænke Seddelomløbet. Spørgsmaalet bliver i hvert Øjeblik: Hvem gaar dette ud over? Dens Magt ved Kreditindskrænkning er stor, og den er stor for Øjeblikket. Jeg gør udtrykkelig opmærksom paa, at naar der ogsaa fra mange Sider er sagt, at man ikke hidtil har kunnet føle Kreditindskrænkningen saa stærkt, skyldes det formentlig ogsaa det Forhold, at paa den Tid, den sattes i Værk, laa flere af de store Banker med ret betydelige Kassebeholdninger. Den Henstilling, der kom fra Nationalbanken om Kreditindskrænkning, kunde disse Banker altsaa ganske rolig sidde overhørig, for Nationalbanken har saa at sige først Haanden paa Struben af de andre Banker i det Øjeblik, de kommer med Hatten i Haanden og beder om Laan hos den. Men naar